

לעילוי נשמת
שלום בן משה

משניות של השבוע הבא

Next Week's Mishnayos

גליון
10

דמאי פרק א'

ובנות שות, ובנות שיקמה.
ובנות שות - תאנים לבנות המתגדלות משלש שנים לשלש שנים, ומתגדלים ביערים.
ובנות שיקמה - תאנה המורכבת בערמון.
ונובלות התמרה, והגופנין, והנצפה.
ונובלות תמרה - תמרים שאינם מתבשלין באילן, ותולשין אותן ומניחים אותם זה על זה עד שיתבשלו. ויש אומרים נובלות תמרה – תמרים שהפילתן הרוח קודם בישולן.
גופנים - ענבים שמניחים אותן בגפן בסוף הבציר, ובקושי מתבשלים.
הנצפה - צלף שקורין קאיפר"י בלעז.
וביהודה – האוג, והחומץ שביהודה, והפוסבר.
האוג - פרי אדום שקורין לו בלעז קורניאול"י. ורמב"ם אומר שהוא אילן שעושה כמין אשכולות אדומות אדומות, וקורין לו בערבי סומא"ק, ולא היה זה הפרי חשוב ביהודה.
והחומץ - בתחילה לא היה היין שביהודה מתמיץ, לפי שהיו מביאים ממנו נסכים, וכל החומץ שביהודה לא היה בא אלא מן התמד. לפיכך החומץ שביהודה פטור. אבל לאחר שבטלו נסכים, והחומץ בא מן היין, החומץ תיב בדמאי אף ביהודה, כמו בשאר מקומות.
והפוסבר - "פזרע גד" (שמות ט"ו לא) תרגום ירושלמי "פוסבר", כוליאנדר"ו בלעז.

רבי יהודה אומר: כל השיתין פטורין חוץ משל דופרא, כל הרימין פטורין חוץ מרימי שקמונה, כל בנות שיקמה פטורות חוץ מן

דמאי פרק א'

הקליון שבדמאי:
הקליון שבדמאי - שהקילו חכמים על הפירות הללו הנזכרים במתניתין שלא לעשרן דמאי, לפי שחזקתן באים מן ההפקר משום דלא חשיבי, ואית בהו תרי ספיקי – ספק באים מן ההפקר ופטורים מן המעשר, ואפילו אם תמצא לומר שבאים מן השמור וחיובים במעשר, שמא נתעשרו.
 ודמאי הם התבואה והפירות הנלקחים מעמי הארץ, שהם חשודים על המעשרות. והחבר הלוקח פירות מעמי הארץ, צריך להפריש מהם תרומת מעשר ומעשר שני בלבד אם היא שנת מעשר שני. אבל תרומה גדולה לא נחשדו עמי הארץ עליה, לפי שהיא במיתה ואין לה שיעור, שחיטה אחת פוטרת כל הכרי, והכל נזקרים בה. ומעשר ראשון ומעשר עני אינו צריך להוציא מן הדמאי, אף על פי שעמי הארץ חשודים עליהם, לפי שיכול בעל הפירות לומר ללוי או לעני הבאים ליטול המעשרות: "הבא ראיה שאין פירות הללו מעושרים וטול", דקיימא לן בכל דוכתא המוציא מתבירו עליו הראיה.
אבל בתרומת מעשר ליכא למימר הכי, שהאוכל טבל שלא הורמו ממנו מתנות כהונה, תיב מיתה, ומשום איסורא מפרשינן לה לתרומת מעשר. ומעשר שני נמי, כדי שלא לאכלו בטומאה, או שלא לאכלו חוץ לירושלים.
השיתין, והרימין, והעוזרדין.
השיתין - תאנים מדבריות.
והרימין - פירש הערוף פולצרא"קי בלעז.
ועוזרדין - בערבי זערו"ד, ובלעז סורבי"ש.

דמאי פרק א'

שנעלהו כולו או דמיו, ולא יפסד ממנו כלום
בדרכים.

ונותנו לעם הארץ ויאכל כנגדו.

ונותנים אותו לעם הארץ - לאכלו
בירושלים, ואף על פי שהוא חשוד לאכלו
בטומאה. מה שאין כן בנדאי, שאין מוסרים
אותו לעם הארץ, לפי שאינו נזהר לאכלו
בטהרה.

ויאכל כנגדו - כנגד מה שנתן לעם הארץ
לוקח מנכסיו, ואוכל בטהרה מעשר בירושלים.

**ומחללים אותו כסף על כסף, נחושת על
נחושת, כסף על נחושת.**

ומחללים אותו כסף על כסף - אם יש לו כסף
מעשר שני של דמאי והוא צריך לו, יכול לחללו
על כסף חולין. מה שאין כן בנדאי, שאין
מחללין כסף על כסף, אלא בסלעים של שני
מלכים שיכול לחלל זה על זה אם השני חריף.
אבל של מלך אחד לא, דלאו דרף חילול הוא,
ובדמאי שרי.

כסף על נחושת - אפילו שלא מדחק. אבל
של נדאי מדחק אין, שלא מדחק לא.

**ונחושת על הפירות, ובלבד שיחזור ויפדה
את הפירות - דברי רבי מאיר. וחקמים
אומרים: יעלה הפירות ויאכלו בירושלים.**

ויחזור ויפדה את הפירות - גרסינן, ולא
גרסינן ובלבד שיחזור ויפדה. והכי קאמר: ויכול
לחזור ולפדות את הפירות אם ירצה - דברי רבי
מאיר. וחקמים אומרים אינו יכול לחזור
ולפדותם, אלא מעלה הפירות לירושלים.
והלכה פחכמים.

**הלוקח לזרע ולבהמה, קמח לעורות, שמן
לנר, שמן לסוף בו את הכלים, פטור מן הדמאי.**

הלוקח לזרע - לקח תבואה לזרעה, פטור
בדמאי, דאילו טבל נדאי אסור לזרוע.

ולבהמה - לקח מתחילה להאכיל לבהמה,
פטור מן הדמאי. אבל לקח מתחילה לאדם,
ונמלך עליה לבהמה, חייב לעשר בדמאי.

דמאי פרק א'

המוסטפוס.

דופרא - שטוען פירותיו שני פעמים בשנה.
"דו" בלשון גון "שנים".

שקמונה - שם מקום.

המוסטפוס - שנתבשלו באילן עד שנתבקעו
מאליהן.

שכל אלו חשובים הן, וחקתן שאין באין מן
ההפקר. ואין הלכה כרבי יהודה.

הדמאי אין לו חומש, ואין לו ביעור.

הדמאי אין לו חומש - הפודה מעשר שני של
דמאי, אינו נוטן את החומש, משום דרוב עמי
הארץ מעשרין הם. הילכך קרן דמעכב
בדאורייתא איתא בדרבנן, חומש דלא מעכב
בדאורייתא יאכל.

ואין לו ביעור - בסוף שלש שנים, שחייב
לבער כל מעשרותיו, כדכתיב (דברים כ"ו יג)
"בערתי הקודש מן הבית", ולא תקנהו ורבנן
בדמאי.

ונאכל לאונן.

ונאכל לאונן - דמעשר שני של נדאי אסור
לאונן, כדכתיב (דברים כ"ו יד) "לא אכלתי באוני
ממנו", ומעשר שני של דמאי לא גזרו בו.

ונכנס לירושלים ויוצא.

ונכנס לירושלים ויוצא - נפדה ונאכל חוץ
לירושלים, מה שאין כן בנדאי, שהמחיצות
קולטות ואין יכולין לפדותו ולהוציאו חוץ
לחומה לאחר שנכנס, ובדמאי לא גזרו.

ומאבדין את מיעוטו בדרכים.

ומאבדים מיעוטו בדרכים - אם היה מעשר
שני של דמאי בדרכים במקום גודרי תיה
ולסטים, אפילו היה דבר מועט ויכול להביאו
בלא טורח ובלא הפסד, אינו חושש לו, ומניח
אותו לאבד בדרך במקום שהוא שם.

ורמב"ם פירש שאם בשעה שמוליך מעשר שני
של דמאי בירושלים נאבד ממנו מעט בדרך,
אינו חושש לו. מה שאין כן בנדאי, שצריך

דמאי פרק א'

וקמח לעורות - לעבד בו עורות.

מקזיב ולהלן פטור מן הדמאי.

מקזיב ולהלן - קזיב הוא סוף המקום שפכשו עולי בכל, ומשם ולהלן פכשו עולי מצרים ולא פכשו עולי בכל, ולא נתחייבו בדמאי אלא הארצות שפכשו עולי בכל בלבד. הילקף מקזיב ולהלן פטור מן הדמאי, ולא חיישינן שמא מפירות הארץ שפכשו עולי בכל הוליקו לשם. שחזקת חוצה לארץ פטור עד שיודע לה שהוא חייב, וחזקת ארץ ישראל חייב עד שיודע לה שהוא פטור.

חלת עם הארץ, והמדומע, והלקוח בכסף מעשר שני, ושירי מנחות, פטורין מן הדמאי.

חלת עם הארץ - שתיקן לו גבל חבר, ורוצה ליתנה לכהן חבר, פטור מלעשר.

והמדומע - עם הארץ שנפלה לו סאה של תרומה לפחות ממאה סאין של חולין, שנעשה הפל מדומע, כלומר: עירוב תרומה, ונותן הפל לפהן, פטור מלעשר דמאי.

והלקוח בכסף מעשר - שלקח דמאי במעות של מעשר שני, בין במעות מעשר שני של דמאי, בין במעות מעשר שני של ודאי, פטור מלעשר.

ושירי מנחות - שהקומץ למזבח והשיריים נאכלים לפניהם, ולא חיישינן שמא הביא עם הארץ דבר שאינו מתוקן.

שמן ערב - בית שמאי מחייבין, ובית הלל פוטרין.

שמן ערב - שמן אפרסמון. ויש מפרשים שמן זית מעורב עם מור ואהלות ובשמים.

ד **הדמאי מערבין בו, ומשתתפין בו, ומברכין עליו, ומזמנין עליו, ומפרישין אותו ערום בין השמשות.**

מערבין בו - עירובי תחומין ונחצירות.

ומשתתפין בו - שיתופי מבואות. ואף על גב דלא חזי ליה, מיגו דאי בעי מפקיר לנכסיה והוי

דמאי פרק ב'

עני וחזי ליה, דהא תנן מאכילין את העניים דמאי, השתא נמי חזי ליה.

ומברכין עליו - ברפת המזון.

ומזמנין עליו - ואף על גב דאכל בעבירה, דלאו עני הוא, מיגו דאי בעי מפקיר לנכסיה והוי עני וחזי ליה.

ומפרישין אותו ערום - כשבא להפריש ממנו תרומת מעשר ומעשר שני, יכול להפריש והוא ערום, דלא בעי ברוכי. דאילו בעי ברוכי, הא בעינן "והיה מתניף קדוש" (דברים כ"ג טו) וליכא.

בין השמשות - של ערב שבת. דספק חשיכה מעשרין את הדמאי, ואין מעשרין את הודאי.

ואם הקדים מעשר שני לראשון, אין בכך כלום.

ואם הקדים מעשר שני לראשון - שהפריש מעשר שני של דמאי קודם שהפריש מעשר ראשון כדי ליטול תרומת מעשר שבו, אין בכך כלום. מה שאין כן בודאי, דתנן "ככל מצותך אשר צויתני" (דברים כ"ו יג) - הא אם הקדים מעשר שני לראשון, אינו יכול להתודות.

שמן שהגרדי סך באצבעותיו, חייב בדמאי הגרדי - האורג.

חייב בדמאי - שעל גופו הוא נותנו, וסיכה כשתיה.

ושהסורק נותן בצמר, פטור מן הדמאי.

ושהסורק - הצמר במסרק נותן על הצמר, הוי כשמן לסוף בו את הכלים, ופטור מן הדמאי.

א **ואלו דברים מתעשרין דמאי בכל מקום: הדבילה, והתמרים, והחרובים, והאורז, והכמון.**

בכל מקום - אפילו מקזיב ולהלן אם לקחן מעם הארץ, דכידוע שמארץ ישראל באו דמינכרי, שאין דוגמתן אלא בארץ ישראל.

האורז שבחוצה לארץ, כל המשתמש ממנו פטור.

והאורז שבחוצה לארץ כל המשתמש ממנו פטור - אפילו בארץ ישראל, דמינכר

דמאי פרק ב'

לח ויבש - דאין מוסרים טהרות לעם הארץ.
שאסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל.
ואין לוקח ממנו לח - אבל יבש לוקח ממנו,
שלא הוכשר לקבל טומאה כל זמן שלא בא
עליו משקה. ונאמן עם הארץ לומר הפירות
הללו לא הוכשרו, אבל אינו נאמן לומר הוכשרו
אבל לא נטמאו.

ואינו מתארח אצל עם הארץ, ולא מארחו
אצלו בכסותו.

ולא יתארח אצל עם הארץ - שלא יטמא,
ויבוא ויטמא טהרות.

ולא מארחו - לעם הארץ.

אצלו בכסותו - דכסות עם הארץ טומאתו
חמורה מטומאת עם הארץ עצמו, דחיישינן
שמה ישבה עליהן אשתו נדה, ובגדי עם הארץ
מדרס לפרושים. אי נמי, לקף אמרו לא מארחו
אצלו בכסותו, דממגע עצמו יכול ליזהר טפי
ממגע כסותו.

רבי יהודה אומר: אף לא יגדל בהמה דקה,
ולא יהא פרוץ בנדירים ובשחוק, ולא יהא
מיטמא למתים, ומשמש בבית המדרש.

אף לא יגדל בהמה דקה - שאסור לגדל
בהמה דקה בארץ ישראל, שלא ירעו בשדות
אחרים.

ולא יהא פרוץ בנדירים - שסופו לבוא לידי
חילול.

ולא יהא פרוץ בשחוק - דשחוק וקלות ראש
מרגילין את האדם לערוה.

ומשמש - תלמידי חכמים בבית המדרש.

אמרו לו: לא באו אלו לפלל.

לא באו אלו לפלל - דאין ענינם נוגע לטהרות.
ואין הלכה כרבי יהודה.

ד הנחתומים לא חייבו אותם חכמים
להפריש אלא פדי תרומת מעשר וחלה.

הנחתומים - נחתום חבר שלקח תבואה מעם
הארץ שהיא דמאי, לא חייבו אותו חכמים

דמאי פרק ב'

טפי, ולא אתי לאיחלופי באורז של ארץ
ישראל. אבל שאר דברים הנזכרים במתניתין,
איכא מנייהו בארץ ישראל דדמו לאותן
שבחוצה לארץ, אלא דהנהו דחשיבי, שדרף
לנשאם מתוך חשיבותן למקומות שאין פיוצא
בהן, בעו עישורי, דכדוע שמארץ ישראל הן.

ב המקבל עליו להיות נאמן, מעשר את
שהוא אוכל, ואת שהוא מוכר, ואת שהוא
לוקח, ואינו מתארח אצל עם הארץ.

להיות נאמן - על המעשרות, ולא יהיו פירותיו
דמאי מכאן ואילך.

את שהוא לוקח - על מנת למכור. דאילו על
מנת לאכול, הא תנא רישא מעשר את שהוא
אוכל.

ואת שהוא מוכר - מפירות קרקעותיו.

רבי יהודה אומר: אף המתארח אצל עם
הארץ נאמן. אמרו לו: על עצמו אינו נאמן,
פיצד יהא נאמן על של אחרים!

על עצמו אינו נאמן - שהרי הוא אוכל דבר
שאינו מתוקן כשהוא מתארח אצל עם הארץ.
ורבי יהודה סבר שאינו מפסיד נאמנותו בכך.
ואין הלכה כרבי יהודה.

ב המקבל עליו להיות חבר, אינו מוכר לעם
הארץ לח ויבש, ואינו לוקח ממנו לח.

להיות חבר - לענין טהרות, דהיינו פרוש, ויהיו
בגדיו ומשקים שלו טהורים. ואפילו תלמיד
חכם אינו נאמן לענין טהרות עד שיקבל עליו
דברי חברות, אלא אם כן הנה זקן ויושב
בישיבה.

והמקבל עליו דברי חברות, צריך להרגיל עצמו
שלשים יום, ואחר כך יהיו בגדיו ומשקים שלו
טהורים.

ואין קבלת דברי חברות בפחות משלשה
חברים, אלא אם כן הנה המקבל תלמיד חכם,
שאינו צריך בפני שלשה, ולא עוד אלא שאחרים
מקבלים לפניו.

דמאי
פרק ב'

להפריש.

אלא כדי תרומת מעשר - שהיא אחד ממאה, אבל לא מעשר שני - מתוך ששוטרי המלך ונוגשיו חובטים אותם בכל שעה, ואומרים להם "מכרו בזול", לא הטריחו עליהם חכמים במעשר שני, שטרחו מרובה, שצריך לאכלו בירושלים.

ודוקא כשמוכר לחבר, שהלוקח יפריש מעשר שני, אבל אם מוכר לעם הארץ, תיב להפריש מעשר שני קודם שימכור.

החנונים אינו רשאים למכור את הדמאי.

החנונים - שמוכרים מעט מעט בחנות, אינו רשאים למכור את הדמאי - הואיל והן משתפרים הרבה, עליהם מוטל לתקן. אי נמי, מפני שרגילין למכור לתינוקות, שלא יאכלו התינוקות דבר שאינו מתוקן.

כל המשפיעין במידה גסה, רשאים למכור את הדמאי.

כל המשפיעים - שמוכרים בשפע הרבה ביחד.

במידה גסה - לקמן מפרש כמה היא מידה גסה.

רשאים למכור את הדמאי - דרך המוכרים הרבה ביחד להוסיף על המידה, ולכך נקראו משפיעים, שעושין מידה גדושה ומוסיפים על המידות. ומשום הכי לא הטילו עליהם להפריש את הדמאי, אלא על הלוקח מהם.

אילו הן המשפיעין במידה גסה? כגון הסיטונות ומוכרי תבואה.

סיטונות - הם הסוחרים הגדולים הקונים תבואה מבעלי התבואה, ומוכרים אותה לחנונים במידה גסה.

ה רבי מאיר אומר: את שדרכו להמדד בגסה ומדדו בדקה, טפילה דקה לגסה. את שדרכו להמדד בדקה ומדדו בגסה, טפילה גסה לדקה.

דמאי
פרק ג'

את שדרכו להמדד בדקה ומדדו בגסה - גרסינן.

טפילה דקה לגסה - ופטור כשהוא מוכר בגסה, ולא אמרינן פיון דדרכו למוד בדקה, תיב אף כשמודד בגסה.

איזו היא מידה גסה? כנבש שלושת קבין, ובלח דינר.

ובלח דינר - מידה שיש בה מה שהוא שוה דינר. לפי שלא היתה מידה ידועה ללח, שהשער משתנה תמיד, לכך שערו בדמים.

רבי יוסי אומר: סלי תאנים וסלי ענבים וקופות של נרק, כל זמן שהוא מוכרן אכסרה, פטור.

אכסרה - לא במידה ולא במשקל, אלא לפי האומד, פטור, דהוי פמוכר בגסה. ואין הלכה כרבי יוסי.

א מאכילין את העניים דמאי, ואת האכסניא דמאי.

מאכילין את העניים דמאי - אפילו הן חברים. וצריך להודיען, והרוצה לעשרן יעשרן.

ואת האכסניא - חיל של מלך ישראל העובר ממקום למקום, ומוטל על בני המקום לפרנסם. מאכילין אותם דמאי בזמן שהיא עוברת. אבל לנו שם בלילה, תיביב לתקן.

רבן גמליאל הנה מאכיל את פועליו דמאי.

רבן גמליאל הנה מאכיל את פועליו דמאי - עניים היו. ואין הלכה כרבן גמליאל, דכיון דתיב במזונותיהן, נמצא פורע את חובו בדמאי.

גבאי צדקה - בית שמאי אומרים: נוהגין את המעושר לשאינו מעושר, ואת שאינו מעושר למעושר, נמצאו כל האדם אוכלין מתוקן.

ואת שאינו מעושר למעושר - ונוהגין לו ביותר מכדי מעשרותיו, ונמצאו כל האדם אוכלים מתוקן. ובית שמאי לטעמייהו, דאמרי אין מאכילין את העניים דמאי.

דמאי פרק ג'

וְחַכְמִים אוֹמְרִים: גּוֹבֵין סֵתֶם וּמַחְלִקִין סֵתֶם, וְהַרוּצָה לְתַקֵּן יִתְקַן.

וְהַרוּצָה לְתַקֵּן יִתְקַן - שְׁלֵא הוּתַר הַדְּמַאי לְעַנְיִים אֲלֵא כְּשִׂאוּכְלִין אֲכִילָה אַחַת אֲצֵל בְּעַל הַבַּיִת, אֲבָל הַפִּירוֹת שְׂבִיבוּאוּ לְיָדָם, תְּיִיבִים הֵם לְעֶשְׂרֵן דְּמַאי. דִּיִּיקָא נַמִּי, דְּקַתְנִי "מֵאֲכִילִין אֶת הָעַנְיִים דְּמַאי", וְלֹא תְנִי "הָעַנְיִים אוּכְלִין דְּמַאי". כֶּף כְּתַב הַרְמַב"ם.

כח הַרוּצָה לְחִזּוּם עָלֵי יָרֵק לְהַקֵּל מִמִּשְׁאוֹ, לֹא יִשְׁלִיךְ עַד שְׂעֵשֹׁר.

לְחִזּוּם - לְכַרוֹת וּלְחַסְתָּךְ. וְאִין לוֹ דוּמָה בְּמִשְׁנָה.

לְהַקֵּל מִמִּשְׁאוֹ - שְׁלֵא יִכְבַּד עָלָיו.

לֹא יִשְׁלִיךְ עַד שְׂעֵשֹׁר - שְׁמָא יִמְצָאֵם עִם הָאָרֶץ, וְיֵאכַל אוֹתָם כְּשִׂאֵינָם מוֹתוּקָנִים, וְנִמְצָא נוֹתֵן מִכְשׁוֹל. וְהִנֵּי מִלֵּי בִּירָק הַנֶּאֱגָד, דְּאִי בְּשִׁלָּא נֶאֱגָד, אַפְתִּי לֹא אֶתְחַיֵּיב בְּמַעֲשֵׁר.

הלוקח ירק מן השוק ונמלך להחזיר, לא יחזיר עד שיעשור, שאינו מחוסר אלא מנגן.

הלוקח ירק מן השוק - וְנִטְלַג אֲגוּדוֹת יָרֵק בְּיָדוֹ שְׂשׁוּמְתָן יָדוּעָה כֶּף וְכֶף אֲגוּדוֹת בְּפִירוּטָה, וְלֹא־חַר שֶׁנִּטְלַג נִמְלָךְ עֲלֵיהֶן לְהַחְזִירָן לְמוֹכֵר.

לא יחזיר עד שיעשור - וְיִתֵּן לוֹ דְּמֵי הַמַּעֲשֵׂר שֶׁהוּא מִפְּרִישׁ, דְּמַכִּי אֲגָבְהִינְהוּ נַעֲשׂוּ שְׁלוֹ, וְנִתְחַיֵּיב עֲלֵיהֶן לְעֶשְׂרֵן.

שאינו מעושר אלא מנגן - הַאי "מַעוּשֵׁר" הוּי פִּירוּשָׁא "מַחוּסָר", כְּלוּמַר: כְּבָר קָנָה אוֹתָם בְּהַגְבָּהָה, וְלֹא הִיָּה מַחוּסָר אֲלֵא לְמַנּוּתָן, שְׁכָבֵר הִיָּה יָדוּעַ כֶּף וְכֶף אֲגוּדוֹת בְּפִירוּטָה.

היה עומד ולוקח, וראה טוען אחר יפה ממנו, מותר להחזיר, מפני שלא משך.

היה עומד ולוקח - וְלֹא נִטְלַם בְּיָדוֹ וְלֹא הַגְבִּיָּהֶם.

טוען אחר - מִשְׁאוּי אַחַר שֶׁל יָרֵקוֹת.

כט הַמוּצֵא פִירוֹת בְּדֶרֶךְ, וְנִטְלַג לְאֲכָלוֹ וְנִמְלָךְ לְהַצְנִיעַ, לֹא יִצְנִיעַ עַד שְׂעֵשֹׁר.

דמאי פרק ג'

לא יצניע עד שיעשור - דְּאָסוּר לְהוּצִיא מִיָּדוֹ דְּבָר שְׂאִינוּ מִתְקַן.

ואם מתחילה נטלן בשביל שלא יאבדו, פטור.

שלא יאבדו - וְלֹא נִתְכַוֵּינן לְזָכוֹת בְּהֵן.

כל דבר שאין אדם רשאי למכרו דמאי, לא ישלח לחבירו דמאי.

שאיין אדם רשאי למכרו דמאי - כְּגוֹן בְּמִידָה רַבָּה דְּאִמְרִינן בְּפִרְקִין דְּלַעִיל.

לא ישלח לחבירו דמאי - בְּדַקָּה, אֲבָל שׁוֹלַח לוֹ בְּגִסָּה, כִּיּוֹן שְׂרִשְׁאֵי לְמַכְרוֹ בְּגִסָּה.

רבי יוסי מתיר בנדאי, ובלבד שיודיענו.

רבי יוסי מתיר - לְשַׁלּוֹחַ לְחַבְרֵינּוּ וְדַאי אֲפִילוּ בְּדַקָּה, וּבְלִבְדָּ שְׂיודִיעֵנוּ. וּמוֹדָה רַבִּי יוֹסִי שֶׁבְּדְמַאי אָסוּר בְּדַקָּה. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי.

ד הַמוֹלִיךְ חֵיטִים לְטַחוֹן פּוֹתֵי אוֹ לְטַחוֹן עִם הָאָרֶץ, בְּחִזְקָתָן לְמַעֲשָׂרוֹת וּלְשִׁבְעִית.

לְטַחוֹן פּוֹתֵי - לְכוֹתֵי שְׁטוּחָן הַתְּבוּאָה.

הרי הן בחזקתן - דְּלֹא חֲשִׁידֵי שְׁמָא הִחְלִיפוּ אֵלָיו הַמִּתּוּקָנִים בְּאַחֲרִים שְׂאִינן מִתּוּקָנִין.

לְטַחוֹן עוֹבֵד כּוֹכְבִים, דְּמַאי.

לְטַחוֹן עוֹבֵד כּוֹכְבִים דְּמַאי - דְּעוֹבֵד כּוֹכְבִים חֲשׂוֹד לְהַחְלִיף. וּלְכַתֵּר דְּאִשְׁכַּחוּ יוֹנָה בְּרֵאשׁ הַר גְּרִיזִים לְפּוֹתִים שֶׁהִיוּ עוֹבְדִים אוֹתָהּ, כּוֹתֵי הָרִי הוּא כְּעוֹבֵד כּוֹכְבִים.

המפקיד פירותיו אצל הפותי או אצל עם הארץ, בחזקתן למעשרות ולשביעית. אצל העובד כוכבים, בפירותיו. רבי שמעון אומר דמאי.

אצל העובד כוכבים בפירותיו - וּפִירוֹת שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים פְּטוּרִים מִן הַמַּעֲשֵׁר.

וְרִישָׁא, מִפְּנֵי שְׂדֶרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהוֹלִיךְ קוֹפּוֹת רַבּוֹת שֶׁל חֵיטִים וּלְהַנִּיחֵן אֲצֵל הַטּוּחָן, תְּיִישִׁינן שְׁמָא נִתְחַלְפָה קוֹפָה זוֹ בְּקוֹפּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁחַן דְּמַאי. אֲבָל פִּירוֹת לִיכָא לְמִימַר שְׁמָא הִחְלִיפֵן בְּפִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא שְׁמָא

דמאי

פרק ג'

החליפן העובד כוכבים בפירותיו. לפיכך הרי
הן בפירותיו של עובד כוכבים.

ורבי שמעון סבר דאף בפירות חיישינן שמה
נתחלפו בבית העובד כוכבים בפירות של
ישראל אחר. שכשם שישראל זה הפקיד
פירותיו ביד העובד כוכבים, כך יש לחוש שמה
ישראל אחר מן התשודים על המעשרות הפקיד
גם כן בידו, ונתחלפו אלו באלו. ואין הלכה
כרבי שמעון.

ה הנותן לפונדקית, מעשר את שהוא נותן
לה, ואת שהוא נוטל ממנה, מפני שחשודה
לתלוף.

פונדקית - שומרת הפונדק, והולכי דרכים
מתאכסנים אצלה.

מעשר את שהוא נותן לה - דאין חבר מוציא
מפחת ידו דבר שאינו מתוקן.

ואת שהוא נוטל ממנה - דאף על גב דעם
הארץ אינו חשוד להחליף כדאמרן לעיל,
הפונדקית חשודה להחליף, שהיא מתכוונת
לטובה, ונותנת משלה שהוא יותר יפה לחבר,
ואומרת בלבה "ראוי שאאכיל משלי שהוא חם
ויפה לחבר, ואני אטול את שלו הקר והגרוע".

אמר רבי יוסי: אין אנו אחראין לרמאין -
אינו מעשר אלא מה שהוא נוטל ממנה בלבד.

אין אנו אחראין לרמאים - כלומר: אין
אחריות הרמאים עלינו, לשמרם שלא יאכלו
דבר שאינו מעושר. לפיכך אינו מעשר מה
שהוא נותן לה, ואם תקחנו הפונדקית לעצמה
ותאכלנו כשאינו מתוקן, אין לחבר מזה כלום,
ואינו מעשר אלא מה שהוא נוטל בלבד. ורבי
יוסי סבר דלגזול היא מתכוונת. ואין הלכה
כרבי יוסי.

